AM#03_06s28-30_Krigsmuseet 20-03-06 10:26 Side 29

PTE SEG ET MUSEUM

Kirkenes hvor over 3000 mennesker bodde i en tunnel! Utstoppet reinsdyr som drar på ting for tyskerne (stakkars dyr), polarflieger, norsk Catalinapilot, frykten for Tirpitz samt masse annet.

I tillegg kommer forandringer samt utbedringer av eksisterende utstillinger. Museet stiller per dags dato ut 130 uniformer. I tillegg kommer ukjent fotomateriale, samt bilder slike som malerier, tegninger og trykk av malerier, og gjenstander. Museet inneholder en rekke detaljer som gjør det spennende. Det er faktisk Skandinavias største utstilling i sin kategori.

TYSKE DIPLOMATLUER: Dette er luer som er ekstremt sjeldne. Ble brukt av Reichskommi tet. Det hendte tilogmed at det kunne være jødiske skreddere som ble satt ti l å broderer det utrolige håndtverket. Bare det beste - så lenge det varte...

SENKET TIRPITZ: Engelsk flyhjelm fra en av pilotene som var med å bombe Trirpitz.

VELDIG NØYAKTIG KLOKKE: Kronometret til jageren Georg Thiele som ble senket 1940. Den står som kjent oppetter bergveggen i Rombaksfjorden rett ved Narvik.

HVORFOR KRIGEN?

Det er ikke å legge skjul på at uten William Hakvaag ville ikke Lofoten Krigsminnemuseum eksistert. Hvor kommer den store interessen for den andre verdenskrig fra?

– Hm, det er et spørsmål som mange mennesker stiller meg. Jeg vokste opp veldig nært sammen med mine besteforeldre. Min bestefar hadde en radiosender under krigen, noe som førte til at huset, som lå ensomt til, ble peilet inn. Tyskerne hadde flere razziaer, hvorav den siste var farlig og dramatisk. Boligen ble omringet, samtidig som man monterte opp flere maskingeværer, her skulle ingen slippe unna. Tyskerne tok seg inn, og saumfarte huset høyt og lavt. Men de fant heldigvis ikke senderen. Bestefar hadde også flere brødre som bodde i Narvik, og som ofte var på besøk. De var noen veldige gode fortellere når det gjaldt krigstiden – og jeg ble aldri lei av å høre om alt som hadde skjedd. Det som tiltrakk, var nok den intense dramatikken som krigstiden inneholdt, samt det hav av menneskeskjebner som ble virvlet inn i en historisk malstrøm.

Et annet moment når det gjelder Williams fascinasjon for krigen, har også lokal forankring:

– I min oppvekst brukte jeg også å gå på restauranten Monty i Svolvær. Her gikk alle som hadde "vunnet" krigen. Monty hadde et eldorado av forskjellige mennesketyper, og mange var også gode berettere som i undertegnede fant en tålmodig lytter. Men de passet på hvem som var tilhørere, for det var ikke bestandig de sammen var enig i hva de hadde vært med på… I tillegg hadde jeg tilgang til et loft hvor der var bunker av ukeblader fra mellomkrigstiden og jeg fikk derfor et spesielt forhold til denne tidsepoken. Alt fra filmstjerner til idrettsprestasjoner. Det var summen av alt dette samt forundringen over at en mann kunne sette hele verden i brann. For krigen er utenkelig uten Hitler. Hvordan kunne det gå så galt?

SAMLEREN

Selv om William i dag kan slå seg på brystet som samler av effekter fra krigen noen ikke engang trodde eksisterte mer, så startet hans samlerinstinkt med det som opptatte andre på hans unge alder.

– Jeg begynte tidlig å dra hjem lik og ulikt, men egentlig var det blader og bøker jeg samlet på. Etter krigen vokste det frem en jungel av tegneserier, magasiner og annet som omhandlet ting som skjedde under den andre verdenskrig. Mange ukeblader hadde også reportasjer samt spennende og ukjente fortellinger. Alt dette prøvde jeg å ta vare på. Og noe har jeg lyktes med å bevare, mens andre ting har gått tapt.

Det er likevel ikke så rent få komplette årganger William Hakvaag har av ting som kom ut før, under og etter krigen. Alt dette har selvfølgelig vært et møysommelig arbeide som har kostet ikke bare penger, men også tid.

For en kamerat av William, som er professor i norsk historie, ble det en stor opplevelse da han under besøk kunne sitte og bla i avisen Hirdmannen, samt Norsk Tidende.

– Det blir ikke det samme som å se det på mikrofilm, liksom. Ettersom biblioteket mitt vokste til omlag 50 hyllemeter, begynte også spesialiseringen med å få tak i ting i museal sammenheng fra den andre verdenskrig. Et arbeide som egentlig best egner seg for selvpinere, i følge William selv.

– Målet var selvfølgelig å makte å få til et museum, men i de årene man holder på vet en jo aldri om det blir noe av det. Vanligvis så dør slike prosjekter hen, bortsett fra en og annen "stabukk" som aldri vil gi seg og som holde ut. For det er egentlig et ganske ensomt arbeide.

– Selv om museet i dag har styre og revisor og ting på stell, så har jeg stått for den praktiske biten som tekster, utstillingens pedagogikk og layout, lyssetting samt innsamling av gjenstander og hva vi skal stille ut. I og med at jeg har en annen krevende jobb innen VVS-bransjen, har dette ført til lange dager og til tider et ekstremt arbeidspress. Ikke minst med å berge museet økonomisk.

▶▶